

ARS

NOTARIATVS

of,

Wijze en stijl van Notarischap:

...deelen begrepen/ waer van d'eerste de
Theorie en fundament der seluer rousten
...: D'andere is het Protocol/ inhoudende
...maniere/ om te leeren by gheschijfte stellen
...hande Contracten/ Instrumenten/ En-
...ksten/ Informatien/ Inventarisen/ Procu-
...ctien/ Testamenten/ houwelysche ende an-
...re Voorwaarden/ Obligatien/ Cuytantien/
...dijfelyken/ ende meer ander nootelyche
...cken.

...een verclaringe van vele duytere, so Latijnsche
...Fransoysche, woorden ende termen, diemen
...emeynlijck inder Prachtijcke is ghebruyckende.

*Practijcken, Rentieren, Coopluyden, ende andere,
...ant, oorboer, ende dienstelijck.*

...den ducht/ grootelijck ende in als op een nieu
...meerdeert ende verbeteret.

TANTWERPEN,

...dendzich Wendzisen/ aen-de Hoort-ypde
...han onser Vrouwen kerche/ in
...t gulden Cruys. 1585.

Mes Gracie ende Priuilegie.

thugs. Ars Notaricus

[1585]

Adais, betadighe/ goetduncken.
 Assireren, sekeren/ toefegghen.
 Ageren, oeffenen/ in sechte/ gheue.
 Aggreeren, behaghen/ te behaghen.
 Aggreatic, behagginghe/ aenghenamenheit.
 Allegeren, berlichten/ ontlasten/ boogen bytngen
 in sechte by bytngen.
 Alterceren, kpen/ bedinghen.
 Altercatic, kputinghe/ bedinginghe.
 Alienceren, verbynden.
 Amphibologic, eenighe doncker rebene / oft thoe
 achtigen sin.
 Amplieren, betmeerderen.
 Ample, wot/ hiet.
 Annex, by-gheduecht.
 Antecessur, begingghet/ boogfate.
 Animeren, moet ghenen.
 Anticiperen, te boegen comen/ verrasschen.
 Apparentie, beghinsel.
 Appelleren, pmoeteren/ wederzoepen/ herden
 weder versuerken.
 Appencient, sach van betade.
 Appiceren, ten propooste bytngen om de saec
 bercleren.
 Appointeren, ouercomen.
 Appointment, ouercominghe/ oft wttinghe.
 Apprehenderen, vast houden/ vanghen/ aentaken.
 Approberen, van wetden houden.
 Apt, nut/ bequaemt.
 Arbiters, seghstieden/ sijn mannen.
 Arbitrale vytspraecke, het goetduncken vande
 mannen oft seghstieden.
 Arrable, bupren propooste/ niet dienende.
 Arras, willecom-gheit/ godspeminek.
 Arrementsen, 'fondament daer r'poces op begun.
 Arrest, 'd'onnis byden ouersten sechbet gheit
 daer af men niet en mach appelleren.
 Arresteren, vast houden/ in bedwangh houden.
 Articuleren, pet segghen naer de rechte gheit.

A.

abreueren, verbynden.
abreueren, vercoeten.
abreueren, te niete doen.
aerif, een dacht die doot ter wetrelt comt.
aerieren, verhogghen houden.
aerieren, ontflaen/volepndt.
aerur, ontfaghen/volepndt.
aerieren, misfapcken.
aerys, misfapck.
aerpatie, een maniere van verbintnisse.
aerpteren, tot spnen boddeele aenbeirben.
aerelloir, een faecke die wt een ander fpyptet.
aerces, toeganch.
aerleers, gheleerde mannen die de bonniffen van
den onghelcerden rechtet rannen.
acommoderen, proffsteyck oft behelpich wesen.
acommodatie, behelpfamehept.
aercederen, veremighen/ouetcomen.
aerordic, ouercomminghe.
aercederen, beschuldighen/aentpden.
aer, eenich ghedaen werck/ bonnisse/etc.
aer, t'recht dwelckmen erghens toe heeft.
aeraculeren, by een vergaderen.
aeraculatie, vergaderinghe.
aerheiten, guden/erfuen.
aerhoinden, by-ghedueghde personen.
aerjudicieren, toelopen/aenlopen.
aerjudicatie, toelopinghe/aenlopinghe.
aerminiftreren, bedienen/doen.
aerminiftreren, toelaten.
aerloperen, pmanden doot; yn eyge kint aennemen.
aerluanceren, boorderen.
aeruers, teghen partye.
aeruerieren, waerfchouwen.
aeruertifement, waerfchouwinghe.
aeruoecren, toe-roepen/pmandts woort doen.
aeruoacet, boofspake.
aeruoeyren, verfighen/van weirden houden.

Causie, doecht oer.
Cautionaris, die brenge.
Coderen, in recht saken overgheghe.
Celle, overgheghe van goeden.
Cedulle, handghegeschreyde bulle.
Certificeren, verclaren van de waarheyt.
Civile saccke, daer lij noch bloet an en hangt.
Civile Rechten, wettelijche rechten.
Circumstantie, ghelaghenheyt vander saccke.
Citeren, daghen/ in recht verdecken.
Clandestine, heimelijcken.
Clausule oentich begijp vande materie.
Codicil, waerhen wille sonder erfinghe oft onterfinghe.
Cognitie, kennisse/ oordeelinghe.
Collaterael, die vande syden bestaet.
Collationeren, teghen het principael oft teghen een ander verghejcken.
Collederen, by een vergaderen.
Collisic, heimelijck verstant/ bedroch.
Commineren, bespighen.
Committeren, permant te wercke stellen/ oot misdoeten sondigghen.
Committimus, dienen van bebele.
Commotie, oploep onder de ghemeynte.
Communiceren, mede deelen/ samen spieken oft samen.
Compareren, verschynen/ hem verhooren.
Comparuit, als permant eenen anderen te recht doet trett en selve niet en compareert/ dan vercoepende ghedaegghde ootloff vanden houe ende condemnatie vande costen by hem ghedaen/ want die vande anlegghere.
Compelleren, dwinghen.
Compenseren, vergheiden/ d'eren schult/schade/ kennisse/ oft costen teghen d'andere vergheiden oft setten.
Competeren, arngaen/ toebehooren.
Competenten Rechter, behoorlijcken rechter.

Compl.

Conchieren, bespieren/ batten.
 Concofieren, metten/ binnen ontrenten.
 Concomiteren, mede gedaghen/ de het seggen van
 / in mannen.
 Concofieren, bedwangh-vaeren.
 Concederen, verleenen/ ginnen/ gheuen/ toelaten.
 Conclineren, aenguen/ aenlien.
 Conclineren, chieren/ oft samen draghen.
 Concluderen, samen de saecke in rechte besluyten/
 / versaecken/ in rechte aenspreken.
 Concurreren, mede loopen/ mede-depien.
 Condemneren, dremen/ wipen.
 Conditioneren, verspreken.
 Conclineren, samen draghen/ oft sluyten.
 Confessie, bekenenisse.
 Confirmeren, verstercken.
 Consequeren, de goeden verbeurt maerken/
 Conformeren, vergheiffen.
 Conuincen, doot de vingheuen sien/ ghebooghen.
 Copieren, dobbel maerken/ ouerbloedich maecken.
 Copulieren, vergaderen.
 Conquellieren, bezeyghen.
 Consequent, verholgh.
 Conseruieren, bewaren/ beschudben.
 Considereren, aensien/ aenmercken.
 Consignieren, het pendants bewysen oft in handen
 stellen/ als pant voor schuld.
 Conspirieren, quaet opset tegen spuen ouersten maec-
 ken.
 Continueren, machlich maecken/ pendants in spue ste-
 de stellen om het te doen oft te verholghen.
 Consulieren, raeden/ raet-slaen.
 Contemplatie, beliefte.
 Contenderen, hepsch maecken.
 Contenteren, te vreden stellen.
 Contentieuse saecke, twisfighe saecke.
 Contesteren, betwopen.
 Continueren, volgheden/ in voortfel verholghen.

Continuatie, houdbijghe van beslechte
nen wesen/achtend sijghe.
Contradiceren, teghen segghen.
Contraheren, teghen eenen anderen per aengaeft.
Contract, boogwaerde.
Contract antenuptiael, houwelijckche boogwaerde.
Contrarie, teghen/oft wederspannich.
Contravenieren, teghen comen/ teghen doen.
Contribueren, mede gheuen.
Contumacieren, in rechte versmaet woijde als men
en compareert/ oft wederspannich bals hals
holdoen.
Contumax, versmaet/wederspannich.
Coopereren, isamen werken.
Copuleren, by een vergaderen.
Corresponderen, oter een comen.
Corroboreren, verstercken.
Corrueren, verballen/ isamen ballen.
Corrumperen, bederuen/pemant met ghyfren ver-
den/ verblinden/ om tot spuen betmeten to-
men.
Crediteur, die wt leent/est aen een ander te achten is.
Credit, wtslaende schuld.
Crime, daer is of libt aen hanght.
Culperen, beschuldighen.
Inculperen, idem.
Cumulatie, hoopighe/ oft vermeerderinghe.
Curateur, Rombot/ Toelinder/ oft Regterder van
wersen goeden.

D.

Dammeren, doemen.
Datum, tijt.
Debatteren, belepden.
Debilityt, cranckheyt.
Debitur, schuldenaar.
Debitrice, schuldenesse.
Debit, schuld.
Decideren, beslicchten/ten eynde byinghen.
Decipieren, bedrieghen.

Deci-

Deceyren, berleyden.
 Deceyren, af gaen/ vanden rechter schepden daer-
 men booz verrooken is.
 Deceyren, een ghebodt/bekentnisse/ boornemen.
 Deceyren, berleyden/te kennen gheuen/bewysen.
 Defailleren, in ghebrieken vallen.
 Default, ghebreck als men in Rechte ten beschepden
 daghe niet en comt.
 Defectif, ghebreckelickheit.
 Defenderen, beschermen.
 Defererer, hem erghens toe verdagghen/ oft ter eede
 gheuen.
 Defloreren, schoffieren/ vercrachten/ maeghden oft
 vrouwen van haeren maeghdom oft eere ont-
 fetten.
 Defrauderen, bediteghen.
 Delibereren, beronnen/ beraden/ bedincken.
 Delinqueren, misdoen.
 Delict, misdact.
 Dependieren, aenleuen.
 Deponeren, turgghen/ in Rechte vercleken.
 Deponeren, af legghen/permant ; In ghelt oft goet in
 bewaringhe gheuen.
 Depositic, ghetuphentisse.
 Depost, afghelegt oft ouergeghenen ghelt.
 Delignieren, bewysen.
 Desadvoyeren, af gaen/ van geender weidde houden.
 Desert, d'Appellatie die binnen behooflicker tyde
 niet vervalcht en is.
 Desistieren, af laten/ op houden.
 Deteneren, Detineren, onthouden.
 Deuolueren, toecomen/ oft wt de ghewoonte comen.
 Dictum, bantnisse/ oft d'wtspraecke vanden seluen.
 Dictieren, boozlesen oft seggen tgene permant schijft.
 Diffameren, schande naer seggen.
 Differeren, verschillen/ wtstellen.
 Different, gheschil/ verschil.
 Difficulteyt, swaricheyt/ verschil.
 Diffinieren, schepden/ epnden/ vercleken.

Diffinitief, opzetlijcken.

Dilay, wiffel.

Dilayeren, wiffellen.

Dilatorie exceptie, alsaten de facke soect. **Dilatorien.**

Diligenteren, benetflijghen.

Diminutie, verminderinghe.

Diminueren, verminderen / lighen / een fomme **costen in rechte ghedaen verminderen.**

Directelijcken, rechtelijcken.

Discreue, verftandicheyt.

Disponeren, beschikken / stellen.

Dispositie, eene ordentijcke beschickinghe oft **latinghe.**

Disimulatie, ghebeyntcheyt.

Distribueren, af trecken / vertheiden.

Distributen, uitdepen.

Diuers, vertheert.

Diuerfeyt, vertheertcheyt.

Diuerteren, vertheeren / af heeren.

Diuortie, fcheydinghe des houwelijcs.

Diualgeren, vertheppen onder de ghemeynheyt.

Doceren, leeren / doen lijcken.

Domicilie, woonplaatse.

Domicilie kiezen, plaatse kiezen als men nergens **en houet.**

Fix Domicilie houden, buick vast oft stede vast **houden wonen.**

Donatie, gifte / by onereginghe als men **vertheppen ouer gheeft.**

Donatio causa mortis, gifte diemen int doot **vertheppen doet.**

Doteren, beghiften.

Dote; houwelijcs goet.

Dubiteren, dubben / twifelen.

Dupliceren, dubbeleeren.

Duplijcke, schijftreke alsoo ghebeeten / die **vertheppen op de reytliche des anlegghen **gheeft.****

E.

eren, wtghetten/ openbaren.
 icie, wtgheutinghe.
 ic, generael ghebodt.
 icie, bouwinghe/ timmeringhe.
 aceren, wt doen.
 chieren, dz saecke metten wercke volbruinghen.
 ch, tghene so volbrucht is/wegantck des werck.
 d, ghelegh.
 anciperen, nemanden zins selfs vooght maecken
 ghelegh d: n Wader den sone maect.
 onderen, beteren.
 inent, verheuen/ wtstekende.
 olumenten, piospten/ baten/vruchten oft gewin/
 datmen vanden aerbeft oft dienst cricht.
 pie, cooptinghe.
 unit, Exempt, wtghenomen/ vjv.
 vainte, ghebroken sekerheft/ oft misbruyct recht.
 vrm, leelich/ onghesicht.
 uecke, ondersueck ghetupchenisse.
 ipolleren, gheleghen.
 iteyt, gherichticheft.
 uren, oppichten.
 ur, dalinghe.
 andre, onerre.
 neren, waerdenen oft achten.
 lent, hooghschijnichken/ claerlijcken.
 nincen, onderbyaghen/ ondersuecken.
 piere, wtsunderen/ tghetupchenisse lachteren/
 wtneemen.
 ptie, wtneeminghe.
 nderen, wtstapten. Exclis, wtgefloten.
 mmuniceren, bannen.
 mmunicatie, ban-
 rsatie, ontschuldiginghe.
 ueren, vermanden tot voldoentinghe van t'ghe-
 vnsde byinghen.
 npt, vjv/ wtghenomen.
 ceren, bedienen/ oeffenen/ handelen.

Exherederen, ontsefuen.
Exhiberen, overgheten.
Exilimeren, schatten/ achten.
Expedient, ghedoechelijck/ piosprelijck.
Expeditie, het eynde vanden wercke.
Expense, costen.
Expireren, verschynen/ overgaen/ eynden.
Exploideren, ondersneken/ een saecke voluyghen.
Expurgeren, reynighen/ supuren/ ontschuldighen.
Expurgatie, ontschuldighen.
Expres, wtjuckelijcken/ merckelijcken.
Extenderen, wt-recken/ wt lange setten.
Extraheren, wtrecken/ wtstellen.
Extract, tghete wtghetrocken is/ coppe.
Extraordinaris, dat duynen der settinghe oft ghemen
nen reghel oft kerck gheschied.

F

Fabriceren, maechen/ versieren.
Facilijcken, doenlijcken/ lieprijcken.
Facteur, die de saecken van eenen anderen dijft.
Faculreyt, macht/ vermoghelicheyt.
Fatalia, dingh-vagen.
Faucur, gunste.
Fateur, jonckvraghere/ een medepleghere.
Feyten, schiften inhoudende tghene men wil be-
toonen.
Fiscael, die s'heert kerck oft schat bewaert oft boog-
saet/ als Advocaet oft Procureur Fiscal.
Fideiussur, borghe.
Fortificeren, sterck maechen.
Fraude, bedroch.
Frauderen, bedrieghen.
Friuol, onnut.
Fructueux, vruchtbaer. Infructueux, onvruchtbaer.
Frustre, te verghiefs.
Frustren, bedrieghen.
Fugitif, ghebloden/ banqueroute.
Fulmineren, blixemen/ wtstunlich wesen.
Funderen, beghinnen/ stellen/ oft vestighen.

Funda-

Padament, de verkinghe.

Parieux, ontfinnich/ rafende/ dol.

G.

Garanderen, ontfheffen.

Garant, waerfchap.

Gauderen, verblijden/gecken/ oec zyn proces winnen.

Genereren, baren/booyt-bijinghen/winnen.

Generael, gheheel begippende/ ghemeyn.

Glorieren, toemen/verblijden.

Glofen, wtelegghen/beckleeren.

Glofe, wtelegginghe.

Graueren, befwaren.

Gramiteyt, danckbaerheyt.

Großeren, int netze Stellen oft fcheyuen.

Groß, eghens wter clade int netze ghefele is.

H.

Habiteren, wonen.

Habil, bequaem.

Hachte, ghebancheniffe.

Hederen, inde goeden van yemanden by verkerffenniffe comen.

Hediteyt, het verkerff.

Heresie, ketterpe/ ongheloone.

Horieren, vermanen.

Humeuren, bochticheyt/eens ghesintheit oft finne-lyckheyt.

Hypotichen, eenich goet oft pandt booy kente oft fchult verbinden.

Hypotheke, alfulcke verbintenniffe/ onderpandt.

I.

Inftantie, beroominghe.

Ignominie, verfmactheyt/ fchepdinghe der eeren oft naems.

Ignorieren, bande faecken niet wezen.

Illegitime, onghetrouw/ daer niet wettich.

Imagineren, begypen int herte.

Imiteren, naer volgen.

Impetieren, verweuen/ vercrayghen.

Impetrant, verweuere.

¶ 2

Importun, lastich / quessich / sonder spaerende
manden moepeticken vallen.

Imploreren, aenroepen.

Imposeren, imponeren, opleggen / te laste leggen.

Impost, instellinghe oft belastinghe.

Impugneren, tegen strijden.

Impugateur, tegenstrijder.

Imputeren, wpen.

Inadvertentie, onbentchept / als men geen wete
fanghen en berst.

Incident, inballinghe / ghesch als partje een ander
materie by binght om de saechte te betwimpelen.

Inconuenient, onghedal / misdal.

Inculperen, beschuldighen.

Incureren, vallen / ghesch als men in schade valt.

Indemneren, ontbessen.

Indispositie, geete / oft ongheschiedthept.

Induceren, inleiden / wds marcken.

Inept, onbequaem / niet dienende.

Infacem, eerloos.

Informereren, onderwerpen.

Infringeren, bjecken / te niere doen.

Infracteur, inbjecker / overteder.

Influueux, onbjuichbaer.

Ingratitudo, onbanchbaerhept.

Injurieren, lasteren / schande / onere naer segghen.

Injurie, schande / onere / schoffierthept.

Innoueren, vernieuwen / oft weder beghinnen.

Impertinent, onbrysoelighen / ten propooste niet dienende.

Infereren, in buegghen / tusschen stellen / by buegghen.

Inspicieren, insien.

Inspectie oculaire, ooghschijnliche besichetinger.

Insinueren, de wete doen.

Insolidum, gantscheiticken / oft besunders.

Institueren, instellen / ghesch als men penant gheset
ghenaem maect.

Instantie, beghinself.

Instrueren, onderwerpen.

Instrueren

actie, onderwysinghe/ leeringhe.
 amment, eenighen aem/ oft eenich geschijft van
 remants handel.
 andic, de principael mepinghe vanden epffcher.
 entie, mepinghe.
 ateneeren, versnecken/ aenlegghen/ beghinnen.
 aterdiceren, verbieden.
 aserck, schade/ achterdeel.
 achimeren, de wete doen. Gheindhimeerde, de partys
 die niet gheappelleert en heeft maer t'bonnisse
 ghewonnen heeft.
 achimeren, van weerden doen houden tghens met
 herwoonen heeft.
 achloqueren, een saecke met geenem wterlichen bon-
 nisse wpsen gelick ten tyone oft om meer ghe-
 schyden te worden dwelck men noemt bonnisse
 met enen steert.
 aterrumperen, pet by bingen daer men de saecke moe-
 de betracht oft doet stille staen.
 aterrupt, de saecke langhe stille ghestaen hebbende/
 halt interrupt.
 atervenieren, boos remanden de saecke aenbeiden/
 oft hem t'proces aendia ghen.
 auaderen, innebaren met gāmen oft velen moede.
 auentariieren, beschypnen/ gelick als men enige goe-
 den hupstaet/ oft pet anders beschijft.
 auoceren, aetroeyen.
 auolueren, inwentelet.
 auolatie, inwenzelinghe/ bestrickinghe.
 aueren, oft reitereren, wederomme segghen dat eens
 verpact oft gheseght is.
 auerative, wederomme op een nissuw.
 auicieren, wpsen/ oopdeelen.
 auicature, oopdeel.
 auator, by rede.
 Cautic iuratoir, Wachtachte by rede/ gelouen tges-
 wifde te voldoen/ ende spnen persoon ende goe-
 den niet te absenteren oft verbeiden.
 uditie, gherechtichept oft machte.

I.
 Iunij, een die de keeren leert/ of die hem v
 ten onderwint eij bekract.
 Iulijane, rechtbeurichmakinge/ conftantijne
 I.
 Iaps, loep/ of iantchepet van ipe.
 Iatieren, fchuylen/ eegens fecerfchick ijn.
 Iauderen, van witten houen.
 Legact, een wijgherfanden dabe met de bete/ of i
 ne by d'artamente of iwtaken wille wech
 i'ene gheghenen wagt.
 Legaris, dien wat by d'artamente gheuen wagt
 oft dien de ghemacte gheuen deuten ijn.
 Legacien, het by d'artamente wech gheuen.
 Legacur, die het wech ghemacte boechter.
 Lederen, fchuylen/ queten.
 Ledaer, oft Cionen ladaer.
 Leden de ghafte.
 Ialle, quetdanghe/ mifdaet.
 Leguime portie, wertich gheberie/ kints gheberie.
 Leguimane, wertichmakinghe.
 Leguimacien, wertichmakinghe.
 Libel, ghefchifte/ fchijfneze: gelick een Libel
 kensijcke/ artwoorde/ kepliche/ onpliche
 kepliche/ onpliche/ abnerfchijfneze
 kelen/ kelen/ kelen/ kelen/ kelen/ kelen/
 bere.
 Libracel, milde.
 Iibereren, verlossen.
 Libre, los/ vif.
 Licentiaet, ghebet inde keeren/ of i'etghelant
 de keeren.
 Limen, kelen/ riefen.
 Limie, nicht inoer/ of i' in rechter fiden bekract
 Limiden, een epide dinghen/ een keninghe
 macheren/ kelen.
 Iingeren, i'wif gheben/ of i' piores gheben.
 Iunconclane, die becractinge die partien
 de fiden in rechter doem.
 Iunconclieren, van epide fiden in rechter doem.

...denk, den twif of het bezocht handt pte
 ...ductinghe/ verpuringhe
 ...macten/ machich maecten/ tich maecten/ ber
 ...gogen/ bermeteren.
 M
 ...huaren, quaet teghen enen anderen verlicen.
 ...macten, goudt/ befligen.
 ...handt, vdel/ dagmenen.
 ...andich, openbaer.
 ...manael, handtoeck/ eeght.
 ...macten, moede maecten.
 ...macten, het gisactie of gijunctiasie point.
 ...emont, gheblichemisse.
 ...leude maecten, verlicen.
 ...le de fact, handtellinghe van aerde.
 ...brad, carpuite/ lammelijcken.
 ...lede, carpuitept.
 ...linc, enen fepnd-lijc.
 ...linc, ghemengde facte.
 ...labien, vermettliche goeden.
 ...loflicen, quellen.
 ...mopolic, oploep oft mupte/ die de coeplicen
 ...doen/ van kerne goeden voot enen ghelezen
 ...ffs ende niet min van fo onder malcanderen
 ...gheloren hebben es vercoopen.
 ...oof van Kerche, de wegginghe van Kerche/ oft leke-
 ...es chifture die de parpen naet t'lijpen van
 ...den ploerje den Kerche leterlijcken overghe-
 ...men tot infuerre vanden leuen/ dwelck oock
 ...Kerchell ghelezen woght.
 ...macten, kraffen.
 ...macten, penant in handt-recht graet of gunt.
 ...macten, handt-rechten/ oft begherliche recht.
 ...macten, de haren/ befligen.
 ...macten, becheet vanden tot begherlinghe
 ...van penants recht.
 ...dane, vermettinghe van enighe leuen.

Nampukken, opleggen / verrijken / ghe-
geeren op of boort bijghe.
Namp, oft Nampulicment, igene altes oegde-
wacht.
Narrat, igene men in eenige requete of te-
noot de conclusie Pitt/ of fondament der
Narren, bercleren/ bp binghen.
Necessieren, noodighen.
Necessitry, noot/ ghebet.
Negati, igene men boot kuygenschep onte-
mach.
Necessieren, vercleren.
Negligent, onachtzaam.
Negligent, onachtzaam.
Nesigencie, onachtzaamhept.
Neut, nootdrien noch d'andere.
Nihilpndecen, ver/maken/ boot niet achten.
Notaris, een Schijpnet die der menschen handte-
tet locumendert gheclenkenissen (chijft.
Notice, opschijpneten ter bewaernisse.
Notie, opschijpneten/ kennisse.
Notule, gheclenkenisse/ bootde gheschijpenen.
Nul, van ghebet-waerheit/ niet.
Nullity, ghebet niet met nien te bedieden en te
O
Obdieren, ondraenlijc welen.
Obgieren, vercleren.
Obgientie, verclerenisse/ ghebetende tot vercleren
O
Obrice, ondrerijc.
Obrueren, anderghouwen.
Obrieren, letter/ vercliden.
Obuacen, vercleren/ vercleren.
Obuieren, te ghebeten comen/ vercliden.
Obuieren, letter/ boegereen om te vercleren.
Obrueren, vercleren.
Occasioneen, vercleren.
Occale, ooglueren.
Occupen, inuieren/ boegereen/ int ghebet.

Propriam, egyptiaca / twee hande gorden.
Propriety, egyptiaca / twee hande gorden.
Procurac, wafpelen / waafpelen / oft open-
liken verdoemen.
Proquac, gverrecht om verdoemen.
Proced, beftemungde.
Procedur, beftemung.
Procedur, openbarlijken betuygen / betuy-
gen recht.
Probood, beuyg-boed, hantmen per hant te
lame fchijff oft opterben.
Provoocac, wt beffelen / verdoemen / ap-
peltac, openbaren / wt onbegopen.
Publicq, openbaer.
Purgac, ontfchuldig / trunig / werg / trunig.
Purificac, idem, Purificac, trunig / werg.
Qualificac, hoe-dantij / gverdoemen / werg.
Quality, hoe-dantij / gverdoemen / werg.
Gheftigheid.
Quant unoon, een harte hoe gverdoemen / werg.
pet te wte gverdoemen / oft hant te wte
de welke men beftemung / wte gverdoemen.
ninghen overboeg gverdoemen / wte gverdoemen.
ban t gverdoemen / oft hant te wte gverdoemen.
Quant parum, hant op verdoemen / wte gverdoemen.
als beboeden fal wte gverdoemen / wte gverdoemen.
Quant, gverdoemen.
Quant falddic, te het beftemung / wte gverdoemen.
maffen vander eynung.
Quelle, clagte.
Quelle, een hant / gverdoemen.
Quicquid, gverdoemen.
Quicquid, gverdoemen / wte gverdoemen.
Quoer, oft Colur, eenich wte gverdoemen.
Quoc, deel.
Quocren, teftemen / tellen / wte gverdoemen.

Socer, afgeheppen/germinnen/verhoken.
Secraris, die gespeldiche dingen schijft.
Sodic, oploep/derocrt andt de gempste te
Duerhept.
Senalcoofius, den ontferst maekt.
Senhle, enigelen/gehoeiden/verstantighen
Sequere, afgeheppen hoer over v'andert.
Sencure, ryghelbae/ryghelbae.
Sengneren, detecteren/laen waten.
Sicaria lex, een wet op de dootlagers/wooperen/

fenhu-geners.
Simulien, beynen/dueren/oft anders stell dant
Simulien, beynen/dueren/oft anders stell dant
Simulien, beynen/dueren/oft anders stell dant
Singulier, betunbet/waermentighen.
Singerich, loofich/bedierelighen.
Sillieren, stellen/in rechte perranden vercoenen

doen comen.
Stueren, stellen.
Stueren, stellen.
Stuanc, gehekentste/stant/gelegentheyt/oft ryege
Stap endet placten.
Solemieren, bieten/leest houden.
Solemieryt, de maniert biemen ergens inne onder
houde.

Solierren, verhooren/verhooren.
Solierre, de verhooringe.
Soluer, penant die machtich is sijn spunt te be
laten.
Solieren, ontbinden/destossen/destalen/paspok.
Sommien, manen.
Sommie, maninghe.
Sommien, oft Sominien/collijen/oft m

colie wooperen.
Soreen, de natuer oft spicly vandert subman
volghen.
Souerain, duerste/opperte.
Specialijken, betunbet.
Specijcken, int betunbet
Stieren, laen laen/geicht de rechte deesten
lett totter desen vandert maniere p'ringen
Staan-

ten, vasten of boomen / insetten / in-
ten, insetten.
n, de plaatsche ingenen oft oeren berken.
het gebuyc of manere van een vanden plaac
stus.
ren, vestigen / vagen / oft wopen geuacht
et begerte.
chick, spgrentich / naauwelich.
cme Kechers, sijn sachters die ten dinsten
nder de magistraet saen / als die van de lare-
in-halle / wael-camer / vanden pape / en andere.
as subick, de manere sijnspaal.
uuten, hem onderstellen / oft ten gesegge van
nderen geslagen.
oren, sijnwelich toe wachen om pemaend te
eplagen.
prie, sijnweliche ontelinge oft selinge.
prie, Oricps, dalspeltic met beuoch oft op on-
varachtich te kennen sjenen / per beuochgen.
die, sijn / onderstant.
eren, onder saen / tamen saen.
ame, een dinc dat hoet sijn sijnen is oft vane
nen per die maect / hane / vchden.
uuten, pemaent in sijn sece sellen.
tur, die in pemaent sece geselt is.
eren, onuueheten.
cric, verhooring.
uuten, te guilpe comen.
uuten, onderdoen oft sypen.
eren, in de goeden van pemaenden by beuoch-
nisse comen.
lic, versterkiche / verba.
eren, onder vallen / ouerwonen vanden /
ander lipen.
an, oft Subien, marstich oft seker sijnuoerch.
lederen, opjouden / laten saen.
eren, volmaecten / sijngech doboen.

Supplicen, oormoedighen vreden:
 Supplicac, oormoediche vreden/
 Supplican, oormoedich viden.
 Supplicen, ander setten.
 Gheppocerde, die inden schijf van eenen
 bedietichchen comt.
 Sumanen, ouerlaeren.
 Surogen, oft Subrogen, boodieren/oft pen
 setten in eens anders plaats.
 Suspenden, op hanghen/ opstaerich honden
 Suspenden, suspensich.
 Suspenden, vermaeren.
 Suspenden, vermaeren / verhoogen / half honden
 oft op honden.
 Syndacal, vermaeren / ghemachtichden
 den/ oft vreden.
 T.
 Tabledonen, boerlaeren/ oft schijfden van den
 nink.
 Tactie, spogghende/ of gepuistchen.
 Taxeren, scharen.
 Tegueren, bedietichden/ tegden kaen.
 Tegueren, bedietichden/ archerbedel.
 Tegueren, darschep/ darschepich.
 Tegueren, darschep oft begrip van der redene.
 Tegueren, spanden/ darschepich/ wien.
 Tegueren, oft/ mate/ spande oft pale.
 Tegueren, weteren wille.
 Tegueren, een man die darschepich maect.
 Tegueren, een vanden die darschepich maect.
 Tegueren, darschepich maeren/ beuogen oft zoen
 tot ghetughe.
 Text, den sin.
 Tink, onder oft oplicht/ bies oft senich beset.
 Tokeren, verdragen.
 Tradac, begrip van eenighen handel oft gheset.
 Tradac, handelen/ oft onderwinden.
 Traducen, Traducen, ouerlaeren/ van een
 in vander setten.

F I N I S

Zee, puert / faloufdep / guntse / oft haer.

Z

bestenhe.

V a e r k e n d e n, waerheit / garrand / gheleste ban
tighen.

V a e r d e n, kennisse vander werke ghemen / be
VV

V a g a n, garmen / liecht / oft cleyn gaeht.

V a l l e y, proff.

V a n, profstick.

V a n, gebuicken / belegen / oft garmen / be
den.

V a n, niet los en behoort.

V a n, gebuicken / ende ontbonden / gens be
V a n, waecher / gheft / gemin.

V a n, hert.

V a n, goet sonder (pne schade heil / oft gebou
V a n, een die rjofst oft nuttinge van
V a n, proff oft nuttinge van eenich goet.

V a n, gebuicken dicmaal oft almen.

V a n, dwingen / dwingen / anbruen / daken
V o l u n t a r e, gewillich.

V o l u m e n, een beet eens gantche boec.

V o e t t e n, luppe ropen / criffen.

V o e t t e n, ropen.

V o e t t e n, roep.

V o e t t e n, al garmen / oft ouer al.

V o e t t e n, enich / angnet.

V o e t t e n, van enen wile / endachtich.

V o e t t e n, lachen / lachen.

V o e t t e n, overfleninge / betueninge / be
V i e t t e n, overflenen / beuiken / bechtigen.

V i e t t e n, ghevelt.

V i e t t e n, betueninge / schepninge.

V i e t t e n, betueninge / schepninge.

V i e t t e n, betueninge / schepninge.

V i e t t e n, betueninge / schepninge.

ARS

NOTARIATVS

off,

Wijste en stijl van Notarischap:

... twee deelen begrepen/ waer van d' eerste de
 Geoyphie en f'ondament der seluer rousten
 ... D' andere is het Prothocol/ inhoudende
 ... maniere/ om te leeren by gheschijfte stellen
 ... Contracten/ Instrumenten/ En-
 ... Informatien/ Inventarisen/ Procu-
 ... Testamenten/ houwelijche ende an-
 ... Dooftwaerden/ Obligatien/ Cuyptantien/
 ... Biffelzietuen/ ende meer ander nootelijke
 ...

... een verclaringe van vele dnystere, so Latijnsche
 als Fransoysche, woorden ende termen, diemen
 ghemeenlyck inder Pradjicke is ghebruyckende.

... ten Pradjicken, Rentieren, Coopluyden, ende andere,
 ... eer uut, ondboor, ende dienstelijck.

... weeten dynch/ nootelijck ende in als op een nieu
 vermeerderde ende verbeterde.

TANTWERPEN,

... Hendrick Hendriczen/ aen-de Dooft-3pde
 van onser Vrouwen kerche/ in
 1 gulden Cruys. 1585.

Meo Gratie ende Priuilegie.

Thuyts, Ars Notarius

[1585]

... op: tikl' p. 5.
 ... onder antw.

P. 445 - 446 : hier ontbrekt en
 pag!

Aduijs, beradinghe/ goetduncken.
 Assimieren, sekeren/ toefegghen.
 Ageren, oeffenen/ in sechte handelen.
 Aggreeren, behaghen/ te dancke hebben.
 Aggreacie, behaginghe/ aenghen aemhept.
 Allegeren, verlichten/ ontlasten/ voorts bringen/
 in sechte op binghen.
 Alterceren, kpuen/ bedinghen.
 Altercacie, sputinghe/ bedinginghe.
 Alieneren, verbienden.
 Amphibologie, eenighe doncker redene / oft stop
 achtigen sin.
 Amplieren, vermeerderen.
 Ample, wgt/ hiet.
 Annex, op ghebuecht.
 Antecessar, vooganghet/ voofate.
 Animeren, moet gheuen.
 Anticiperen, te hoien comen/ verrassen.
 Apparentie, beghinsel.
 Appelleren, pmoerren / wederroepen / hernem
 weder versuerken.
 Appensement, dach van berade.
 Apphieren, ten pproposte binghen om de saech
 vercleiken.
 Appointeren, overcomen.
 Appointement, overcominghe/ oft wringhe.
 Apprehenderen, vast houden/ vanghen/ aentasten.
 Approberen, vast warden houden.
 Apt, nut/ bequaem.
 Arbiters, segghlieden/ sijn mannen.
 Arbitrale vvtpraecke, het goetduncken van de
 mannen oft segghlieden.
 Arrable, bupren pproposte/ niet dijnende.
 Arras, willecom ghele/ godspenninck.
 Arrementen, t'fondamēt daer rproces op begon
 Arrest, t'bonnis byden ouersten sechter ghewel
 daer af men niet en mach appelleren.
 Arresteren, vast houden/ in bedwanck houden.
 Articuleren, pet segghen naer de rechte gheleghe
 the

A.

Alieneren, verbynden.
Abbreuieren, vercoopen.
Aeren, te niete doen.
Aerf, een dyaht die doot ter werelt come.
Aerera, verhogghen houden.
Aerera, onslaan/ voleynden.
Aer, onslagghen/ voleyndt.
Aeren, misbyupcken.
Aer, misbyupck.
Aerilatie, een manere van verbyntnisse.
Aerieren, tot spnen vordedele aenbeiden.
Aerhoir, een saecke die wt een ander spenpret.
Aer, toeganch.
Aerleers, gheleerde mannen die de bonnisse van
Aeren ongheloecken secht ter ramen.
Aercomoderen, profftelich oft behelplich wesen.
Aercommodatie, behelpsaemheyt.
Aercoederen, vereenighen/ oetercomen.
Aercomidie, ouercomminghe.
Aercoederen, beschulbigghen/ aentpden.
Aercoerlich ghedaen werck/ bonnisse/ etc.
Aercoerlich, t'recht dwelckmen erghens toe heeft.
Aercoerulieren, by een vergaderen.
Aercoerulatie, vergaderinghe.
Aercoeriteren, gueden/ erfuen.
Aercoerjoecten, by-ghedueghde persoouen.
Aercoerjudicieren, toelupfen/ aentupfen.
Aercoerjudicatie, toeluppinghe/ aentuppinghe.
Aercoerministreren, bedienen/ doen.
Aercoeriteren, toelaten.
Aercoerieren, pmanden doot; nu epgē kint aenemen
Aercoerieren, voochden.
Aercoerieren, teghen yartpe.
Aercoerieren, waerschouwen.
Aercoerissement, waerschouwinghe.
Aercoerieren, toe-roepen/ pmands wooyt doen.
Aercoerieren, voochspake.
Aercoerieren, verfigghen/ van weiden houden.

hant hander saecken/ oft van libe toe libt.
nieren, bewysen.
naat, bewysinghe.
le, dingdaghen/ siddaghen.
langeren, bedwingghen.
nieren, toenemen/ by nemen.
toe, wyedelighen/ swaerighcken.
ediose, verdytelighcken.
entact, nienwe sepren/ gheduerende drappellatte
inneghebycht.
lesteren, tuppghen/ thoonen.
tribueren, toe schicken/ toe gheuen.
dentificeren, vermeerderen/ crachtich maecken.
dentijck, machtich.
leur, vermeerdere/ maekere.
toriseren, machtich maecken.
horiteyt, machticheyt.
idie, toepooyinghe.
idien, toepooyere.

B.

lia, dooght/ oft regierder van heerliche goeden.
piseren, naem gheuen/ doopen.
noen, ghenoot/ Saente-heere.
nchic, weldaet/ boondeel.
game, die twee hupsuyouwen gehabt heeft/ oft een
weduwe ghetrouwt heeft.
phemen, lachteren/ schande naer spreken.
act, een rolleken/ oft bytseken.
uicyt, coetheyt.
e, senen bytes.

C.

umnieren, halscheyt bedipuen/ ofte na-sagghen.
oticulx, bedyichelighcken/ begypelighcken.
subiect, materie daer questie om is.
eren, te niste doen.
eren, wachten/ verhueden.
uillieren, schimpen/ spotten.
uillatie, spot.
eren, vercoysaechen.

(*)6

Cautie, boechticht.
Cautionaris, die boeghe bist.
Cederen, is n recht eenen anderen onergheuen.
Cesse, ouergheuinghe van goeden.
Cedulle, handghechifte/ huerecedulle.
Certificeren, verclaren voer de waerheyt.
Ciulle saccke, daer isf noch bloet aen en hangt.
Ciulle Rechten, welteliche Rechten.
Circumstancie, ghelegentheyt vander saccke.
Citeren, daghen/ in Rechte betrecken.
Clandestine, bymeisken.
Clausule eenich begrip vande materie.
Codicil, wtersten wille sonder erfvinge oft onterffghe.
Cognitie, kennisse/ soordeelinghe.
Collateral, die vande syden bestaet.
Collationerem, teghen het principael oft teghen ander verghelichen.
Collegeren, by een vergaderen.
Collusie, heimelich verstant/ bedroch.
Committeren, perant te wercke stellen/ ooc misdoendighen.
Committimus, byeuen van bebrle.
Commotie, oplooy onder de ghemeynte.
Communiceren, mede deelen/ tsamen spiken oft men.
Compareren, verschynen/ hem verthooren.
Comparuit, als perant eenen anderen te Rechte terecht en selue niet en compareert/ dan verschyde ghedaeghe oarloff vanden houe ende condemnatie vande costen by hem ghedaen/ sonst vande aenlegghere.
Compelleren, dwinghen.
Compenseren, vergheiden/ d'een schult/ schade/ hantnisse/ oft costen teghen v'andere verghelichen oft setten.
Competeren, aetgaen/ toebehooren.
Competenten Rechter, behooflijcken Rechten.

Comp

apellen, medepleghers.
aprehenderen, begappen/ vatten.
aposereren, mettet minnen overcomen.
apromitteren, hem gedraghen tot het seggen van
van mannen.
apulsorien, bedwangh-lydenen.
apcederen, verleenen/ gunnen/ gheuen/ toelaten.
apnereren, aengaen/ aensien.
apcinneren, thieren/ oft tsamen bueghen.
apcluderen, tsamen de saecke in sechte beslypen/
versuecken/ in sechte anspreken.
apacurieren, mede loopen/mede-deplen.
apandemaeren, duemen/ wipen.
apaditioneren, bespreken.
apafseren, tsamen draghen/ oft sluyten.
apanselic, bekentenisse.
apansumeren, verstercken.
apansiqueren, de goeden verbeut maecten/
ansiformeren, vergheulichen.
apansiuieren, doot de vingers sien/ ghedooghen.
apanspiieren, dobbel maecten/ onrebloedich maecten.
apanspulieren, vergaderen.
apansquesteren, betersighen.
apanslequent, verholgh.
apansserueren, bewaren/ beschudden.
apanssidereren, aensien/ aenmercken.
apanssigneren, het pendants bewysen oft in handen
stellen/ als yanz doot schult.
apanspireren, quaet opset tegen spuen Quersien maec-
ken.
apansstituieren, machtich maecten/ yemant in spne ste-
de stellen om het te doen oft te verholghen.
apanssulteren, raeden/ raet-slaen.
apanscontemplatie, beliste.
apanscontenderen, hepsch maecten.
apanscontenteren, te vreden stellen.
apanscontentieuse saecke, twistighe saecke.
apanscontesteren, betopen.
apanscontinueren, volgheden/ yu voetsel verholghen.

Continuatie, houwinghe van eenighe dingh
nen wesen/achtervolginghe.

Contradiceren, teghen segghen.

Contraheren, teghen eenen anderen pet aengaen.

Contract, boogwaerde.

Contract antenupriael, houwelijckse boogwaerde.

Contrarie, teghen/oft wederspannich.

Contravenieren, teghen comen/ teghen doen.

Contribueren, mede gheuen.

Contumacieren, in siechte versmaet wordē als men
en compareert/ oft wederspannich balk van
holdoen.

Contumax, versmaet/wederpannich.

Coopereren, tsamen werken.

Copuleren, hp een vergaderen.

Corresponderen, ouer een comen.

Corroboreren; verstercken.

Corrueren, verballen/ tsamen ballen.

Corrumperen, bederuen/pemant met ghiften verles
den/ verblinden/ om tot spuen vermeten toec
men.

Crediteur, die wt leent/ en aen een ander tē achter te
Credit, wtstaende schult.

Crime, dāer ijs oft lidr aen hanght.

Culperen, beschuldighen.

Inculperen, idem.

Cumulatie, hoopingshe/ oft vermeerderinghe.

Curateur, Wombot/ Woelender/ oft sieglerder van
wesen goeden.

D.

Dammeren, doemen.

Datum, tijt.

Debatteren, beleyden.

Debilityt, cranchheyt.

Debitur, schuldenaer.

Debitrice, schuldenesse.

Debit, schult.

Decideren, beslichten/ten eynde btinghen.

Decipieren, bedrieghen.

Dech

areren, verleiden.
 areren, af gaen/ vanden rechter schepden daer-
 men boos betrocken is.
 areren, een ghebodt/bekentnisse/ boognemen.
 areren, verleiden/te kennen gheuen/bewysen.
 alleren, in ghebaeke vallen.
 ault, ghebjeck als men in rechte ten beschepden
 waghe niet en comt.
 Defectif, ghebjeckelighken.
 Defenderen, beschermen.
 Defceren, hem erghens tse verdraghen/ oft ter eedt
 gheuen.
 Desfieren, schoffieren/ vercrachten/ maeghden oft
 vrouwen van haeren maeghdom oft ere ont-
 setten.
 Desfrauderen, bedyeghen.
 Delibereren, berisinnen/ beraden/ bedincken.
 Delinqueren, misdoot.
 Delict, misdact.
 Dependeren, aenleuen.
 Deponeren, turgghen/ in rechte vercleiren.
 Deponeren, af legghen/ pemant ; en ghelt oft goet in
 bewaringhe gheuen.
 Depositie, ghetupchenisse.
 Depost, afgheleght oft ouergegeuen ghelt.
 Deligneren, bewysen.
 Advoyeren, af gaen/ van geender weidsz houden.
 Art, d' Appellatie die binnen behoofghcken tyde
 niet verbolcht en is.
 Asteren, af laten/ op houden.
 Aentieren, Detinieren, onthouden.
 Auolueren, toecomen/ oft tot de ghewoonte comen.
 Bannam, bannisse/ oft d' wispjaecke vanden seluen.
 Dicteren, booglesen oft seggen tgene pemant schijft.
 Diffameren, schande naer seggen.
 Differeren, verschillen/ wessellen.
 Different, gheschil/ vershil.
 Difficulceyt, swaricheyt/ vershil.
 Disfinieren, schepden/ epnden/ verleiden.

(*) R

Diffinitif, eytelijcken.
 Dilay, wiffel.
 Dilayeren, wiffellen.
 Dilatorie exceptie, als men de saecke soect wt te
 len.
 Diligenteren, bereijghen.
 Diminutie, verminderinghe.
 Diminueren, verminderen/ baken/ een somme
 costen in rechte ghedaen verminderen.
 Directelijken, rechtelijken.
 Discreue, verhandicheyt.
 Disponeren, beschicken/ stellen.
 Dispositie, eene oydentijcke beschickinghe oft
 linghe.
 Dissimulatie, ghebepstheyt.
 Distraheren, af trecken/ verbyenden.
 Distribueren, wtdeplen.
 Diuers, verkeert.
 Diuersiteyt, verkertheyt.
 Diuerten, verkerren/ af keeren.
 Diuortie, scheydinghe des houwelijcs.
 Diuulgeren, verberden onder de ghemeente.
 Doceren, leeren/ doen blijcken.
 Domicilie, woonplaetse.
 Domicilie kiezen, plaetse kiezen als men nergens hu
 en houdt.
 Fix Domicilie houden, bytck vast oft stede vast de
 nen woenen.
 Donatie, ghifte / by overgeuinghe als men het be
 eghen ouer gheeft.
 Donatio causa mortis, ghifte diemen int doot-bed
 doet haer foraris.
 Doteren, beghiften.
 Dote, houwelijc goet.
 Dubiteren, dubben/ twifelen.
 Dupliceren, dubbeleren.
 Duplijcke, schijftruce alsoo gheheeten/ die de ver
 weidere op de repijcke des aenlegghers ouer
 gheeft.

E.

en, wtghenen/ openbaren.
 die, wtgheuinghe.
 el, genetael ghebodt.
 en, bouwinghe/ timmeringhe.
 eeren, wt doen.
 echeren, dz saerke metten werke volbringhen.
 el, tghene so volbrucht is/ wtganck des werck.
 gal, ghelick.
 emanciperen, pemanden; sijn selfs vooght maecken
 ghelick d: it vader den sone maect.
 menderen, beteren.
 minent, verheuen/ wtstekenbe.
 molumenten, ghoppen/ baten/ vruchten oft gewin/
 datmen banden aerbept oft dienst cricht.
 mptie, cooptinghe.
 munit, Exempt, wtghenomen/ bjp.
 nfrainte, gheboden sekerhept/ oft wtbruyt secht.
 norm, leelick/ onghesicht.
 nqucke, ondersueck/ ghetuychenisse.
 nquilleren, ghelicken.
 nteyrt, gherechtichept.
 ngeren, oppichten.
 ncur, dalinghe.
 nandre, onerre.
 nmeren, waerden oft achten.
 nident, hooghschynlichken/ claerlichken.
 naminen, onderbraghen/ ondersuecken.
 npiieren, wtlanderen/ tgheruychenisse lachteren/
 nornemen.
 nceptie, wtneuinghe.
 ncluderen, wtfluyten. Exclus, wtgesloten.
 ncommuniceren, harnen.
 ncommunicatie, van.
 nculatie, ontschuldighhe.
 ncuteren, pemanden tot voldoeninghe van t ghe-
 onck soe byinghen.
 nempt, bjp/ wtghenomen.
 nreken, bedienen/ oeffenen/ handelen.

en
 enoem
 enqueste
 equi
 equi
 equieren
 equur
 escland
 estimen
 evident
 examine
 exiepte
 excludere

Exherederen, ontfuuen.
Exhiberen, onergheuen.
Exiftimeren, fchatten/ achten.
Expedient, gheuoetpelyck/ profpelyck.
Expeditie, het eynde vanden wercke.
Expense, coften.
Expireren, verfcypnen/ onergaen/ eynden.
Exploiteren, onderfuecken/ een faecke volbringen.
Expurgeren, reynighen/ fupueren/ ontfchuldighen.
Expurgatie, ontfchuldighen.
Expres, wedpuchelijcken/ merckelijcken.
Extenderen, wt-recken / int lange fetten.
Extraheren, wt-recken/ wtfellen.
Extra, tghene wtgetrokken is/ coepe.
Extraordinaris, dat buyten der settinghe oft ghemeynen reghel oft rechte gheschiedt.

F.
Fabriceren, maecten/ verliceren.
Facelijcken, doentlijcken/ lichtelijcken.
Facteur, die de faecken van enen anderen buyft.
Faculteyt, macht/ vermoghelicheit.
Fatalia, dingh-dagen.
Faveur, gunfte.
Fauteur, jonckvuyghere/ een medepleghere.
Feyten, fchuyfturen inhoudende tghene men wilt toeten.
Fiscael, die fheerf recht oft fchat behaert oft befaet/ als Advocaet oft Procureur. Fiscal.
Fideijleur, borghe.
Fortificeren, fterck maecten.
Fraude, bedroech.
Frauderen, bedriegghen.
Friuol, onnut.
Fructueux, vruchtbaer. Infructueux, onvruchtbaer.
Fruftre, te vregheerfs.
Fruftreren, bedriegghen.
Fugitif, ghebloden/ vanqueroute.
Fulmineren, blixemen/ wifinnich weyden.
Funderen, beghinnen/ fellen/ oft beftighen.

adament, de beftinghe.
arieux, ontfinnich/ rafende/ vol.

G.

aranderen, ontkeffen.
arant, waetschap.
auderen, verblipden/gecken/ ooc; in pletes winst.
Generaen, daren/boortf-dingghen/winnen.
Generael, gheheel begippende/ ghemeyn.
glorieren, roemen/ verblipden.
glorieren, wtlegghen/vercleuren.
glorie, wtlegginghe.
Graueren, befwaren.
Gravitcyt, danckbaerheyt.
Graderen, int netre stellen oft fchypen.
Groet tydens water clabbe int netre ghefelt is.

H.

Habiteren, wonen.
Habil, bequaem.
Hacht, ghebancheniffe.
Hederen, inde goeden van pemaenden by verkerffte
niffe comen.
Herediteyt, het verkerf.
Heresie, ketterpe/ onghelooue.
Horieren, vermanen.
Humoren, bochticheyt/eens ghesintheyt oft finne-
lykheyt.
Hypoticheren, eenich goet oft pandt voo; kente oft
fchult verbinden.
Hypotheke, alfulcke verbinteniße/ onderpandt.

I.

Idantie, heroominghe.
Inominie, verfmaetheyt/ fchepdinghe der eeren oft
naem.
Ignorieren, vande faecken niet wezen.
Igitime, onghetrouwt/ vaftaert/niet wettich.
Imagineren, begippen int herte.
Imiteren, naer volghen.
Impetieren, verweruen/ verfcipghen.
Impetrant, verbotuere.

2

Importum, lastich / quellich / sonder schaemte /
 manden moepelicken vallen.
Imploreren, aenroepen.
Imposeren, Imponeren, opleggen / te laste leggen.
Impost, instellinghe oft belastinghe.
Impugneren, teghen stryden.
Impugateur, teghenstryder.
Impueren, wpten.
Inadvertentie, onwetentheyt / almen geen wete
 fanghen en verst.
Incident, inballinghe / ghesch als partye een ander
 materie by bryngt om de saecke te bewimpelen.
Inconuenient, onghedat / misval.
Inculperen, beschuldighen.
Incurreren, vallen / ghesch als men in schade valt.
Indemneren, ontlossen.
Indispositie, faete / oft ongheschiedheyt.
Induceren, inleiden / wys maerken.
Inept, onbequaem / niet dienende.
Infacem, verloos.
Informereren, onderwysen.
Infringeren, breken / te niete doen.
Infracteur, inbreker / oerceder.
Instructieux, onbrychtbaer.
Ingratitide, ondanckbaerheyt.
Injurieren, lasteren / schande / onerte naer segghen.
Injutie, schande / onerte / schofferticheyt.
Innoueren, vernieuwen / oft weder beghinnen.
Impertinent, onbeyooglichen / ten propoosie niet be-
 nende.
Insereren, in bueggen / tusschen stellen / by bueg-
Inspiceren, insien.
Inspectie oculaire, ooghschijnliche besichinghe.
Insinueren, de wete doen.
Insolidum, gansschelicken / oft besunders.
Institueren, instellen / gelich almen perant syn es-
 ghenam maect.
Instantie, beghintsel.
Instrueren, onderwysen.

Instructie

Practic, onderwysinghe/ leeringhe.
 Raument, eenighen aem/ oft eenich geschijft van
 pmanen handel.
 Raendir, de principael meyninghe vanden eysscher.
 Raentie, meyninghe.
 Raentieren, versaecken/ aenlegghen/ beghinnen.
 Raerliceren, verbieden.
 Raerich, schade/ achterdeel.
 Raerimieren, de wete doen. Gheinthimierde, de partze
 die met gheappelleert en heeft maer t'vonnisse
 ghewonnen heeft.
 Raerieren, van weerden doen houden tghene men
 verworpen heeft.
 Raerloquieren, een saecke met geenen wtelicken don-
 nisse wpsen gelick ten theone oft om niet ghe-
 schreuen te worden dwelck men noemt vonnisse
 niet eenen steert.
 Raerromperen, pet by byngen daermen de saecke mee
 de betacht oft doet stille staen.
 Raertruyt, de saecke langhe stille ghestaen hebbende/
 valt interrupt.
 Raeruenieren, vooj remanden de saecke aenbeiden/
 oft hem t'proces aendraghen.
 Raerueren, innedaren met gamen oft euelen morde.
 Raeruentarieren, beschuppen/ gelick als men eenige goe-
 den/ huystraet/ oft pet anders beschijft.
 Raerueren, aenroepen.
 Raeruelieren, inwentelet.
 Raeruelutie, inwenteelinghe/ beftickinghe.
 Raerueren, oft reitereren, wederomme segghen dat eens
 verbaelt oft gheseght is.
 Raeruerative, wederomme op een aemw.
 Raeruerliceren, wpsen/ ooydesen.
 Raeruerlicature, ooydeel.
 Raeruerstoir, by eebe.
 Raeruerstour, Bouchtochte by eebe/ gelouen tge-
 meijde te voboen/ ende spnen verfoon ende goe-
 den niet te absentieren oft verbjenden.
 Raeruersticlic, gherechtichept oft machte.

lunif, een die de rechten leert/ oft die hem de rechten onderwint oft verfaet.
Iustificatie, rechtvaardichmakinge/ Gontfchuldinge.

Laps, loop/ oft lanchteyt van tyde.
Latieren, fchuyten/ egypten fecretlyck zyn.
Lauderen, van weiden houden.
Legact, een wigghesonden bode met bebele/ oft eghe ne by Testamente oft wterften wille wech gheue ghewen wort.

Legataris, dien wat by Testamente gegheuen wort oft dien de ghemaecte goeden bevolen zyn.

Legatieren, wat by Testamente wech ghewen.

Legateur, die het wech ghemaecte wterchtet.

Lederen, fchaden/ queten.

Laza Majestatis, oft Crimen laza Majestatis, misdaet gheben de Majesteit.

Lazie, quetsinghe/ misdaet.

Legitime portie, wettich ghebeerte/ hints ghebeerte.
Legitimatie, wettichmaechinghe.

Legitimieren, wettichmaecken.

Libel, gheschryfte/ fchryftuere: gelick een libel van
Kenspake/ Anwooyde/ Keijfche/ Dapfche
Crijpche/ Anadapfche/ Abnettiffemmen
Kepten/ Costen/ Dominanten/ Gieren/ oft andere.

Liberael, milde.

Libereren, verlossen.

Libre, los/ byp.

Licentiaet, Maester inde rechten/ oft toeghelaten in de rechten.

Limiten, palen/ espalen.

Linie, richt snoet/ oft in rechter spden bestant.

Liquideren, ten eynde byinghen/ een rekeninghe effen maecten/ fuppen.

Litigeren, twif hebben/ oft proces hebben.

Liticonestatie, die beroepinghe die partijen van de spden in Rechte doen.

Liticonestieren, van de pdes spden in Rechte verbeep.

Litig

pendentie, den twist of het verbotely handt pro-
cessse.

hueringhe/verhueringhe.

completeren, machtrich maechen/tyck maechen/ver-
hooghen/vermeerderen.

M.

schinceren, quaet teghen eenen anderen versietten.

conteneren, houden/bestighen.

landtaet, bebel/daghement.

manifestieren, openbaren.

manifest, openbaer.

matracl, handboeck/registier.

moerden, moede maechen.

maxime, het grootste of principaelste point.

memorie, ghednckenisse.

menck maecken, vermelden.

me de fait, handstellinghe van rechte.

merabel, cattsuich/jammerlijcken.

merie, cattsuicheyt.

missive, eenen sendt-brief.

mixte, ghemenghde saecke.

moablen, veruertijcke goeden.

moelsteren, quellen.

monopolie, opsoep oft monopolie/ die de Coopliden

doen / van hennu goeden voer eenen ghesetten

prijs ende niet min dan so onder malcanderen

ghesloten hebben te vercoopen.

recess van Rechte, beweginghe van rechte/ oft seke-

de schijffurce die de parteyn naer r'sluyten van

den processe den rechter secretelijcken ouerghes-

ten tot instructie vanden seluen / dwelck oock

recueil gheheten word.

moederen, straffen.

participeren, pemant zyn stadrecht geue of gunst.

principalen, stad-rechten/ oft boigherlijcke rechts.

preuieren, bewaren/beschermen.

procuranten, bescheet dienende tot bescherminghe

van pemants recht.

recess, verminchinghe van eenighe leden.

N.

Nampliceren, oplegghen / beschieten / gheschiet
 by ppointe ende onder caute zentige sonder
 goeden of oft doot bytrighe.

Nampt, oft Nampissement, igene alsoo opghedye
 woort.

Narratif, igene men in zentige kwestie oft schetse
 voer de Concluse stelt / tot sondamē der zake.

Narreren, bercleren / by binghen.

Necessiteren, nootighen.

Necessiteyt, noot / ghebteck.

Negatif, igene men voer leghemachtich ontkenn
 mach.

Negocieren, beschicken.

Negligent, onachtsaem.

Neghentic, onachtsaemheyt.

Neutre, noch d'een noch d'andere.

Nihilipenderen, vermaden / voer niet achten.

Notaris, een Schryver die der menschen handelen
 ter toecomender ghedincenissen schryft.

Noteren, opschynnen ter bewaernisse.

Notitie, opschynninghe / kennisse.

Notule, rghschryft byden Notaris gheschreuen.

Nul, van gerude wesen / niet.

Nulliteyt, igene niet met allen te dedieden en her
 O.

Obedieren, onderdantich wesen.

Obhieren, verbinden.

Obligatie, verbindentisse / spuytende tot ewigen Con
 tracte oft schult.

Obscur, doncker.

Obserueren, onderhouden.

Obstren, letten / verhinderen.

Obtineren, verwoeren / betropghen.

Obuieren, te ghemoece comen / verhueden.

Objicieren, letten / dooswerpen om te beletten.

Occasioneren, doosfaccken.

Occasie, doosfacche.

Occupieren, tinnemen / beschieren / int gebachte zom
 O.

loyeren, toelaten/ gunnen/ conſeueren.
 loy, toelatinghe.
 loyeren, achterlozen/ harsupmen.
 loy, berghetelichheyt/ verſuppinghe.
 loyeren, werken.
 loy, loy, loy, werkinghe.
 loyeren, mappen.
 loy, goetduncken oft meyninghe.
 loyeren, vermoeden/ eggen-ſellen.
 loy, vermoeyninghe/ eggen-ſellinghe.
 loyeren, verduyden.
 loy, verduydinghe.
 loy, loy, loy, loy.
 loyeren, beſchicken/ beſellen.
 loyaris Rechter, is den Rechter waer men hoorde
 loyeren te ſaeken betrecken te hoorden.
 Competenten Rechter, idem.
 Oſtenteren, thoonen.
 Oſtentatie, Oſtentie, thooninghe.
 P.
 Pandecten, een Boeck dat aldeney dinghen int ghe-
 meyn begrypt oft innehoudt/ gelijk dat Boeck
 Digestorum.
 Partialiteyt, partſchap/ twiſticheyt.
 Patent, openlijck/ dijckelijck.
 Patenten, opene herten.
 Parricida, oft Parricida, die vader/ moeder/ broeder/ ſin-
 ſter/ oft penit van ſinen bloede geboorte heft.
 Participeren, mede-gepen.
 Particulier, beſondere.
 Penſionaris, een huurder oft pachter.
 Piemptoir, dat de ſaecke heel te niete doet.
 Perſect, volcomen/
 Permitteren, toelaeren.
 Permitteren, verſchieten/ miſſelen.
 Perpeteren, quaet horen.
 Perſonelijcken, eenwichtigheyt.
 Perſonieren, volſtandich bliuen.
 Perſonel, dat elcken menſche eigenſcheyt aertgaet.

Pertinent, behooflycken.
 Perturberen, verstooyen.
 Petitioire Actie, een saecke die inden gant ghynt
 teert woijdt.
 Peruers, verkeert.
 Policie, t' gemeyn stadt-recht oft insertinge van le
 Pondereren, wegen/ouerwegen/ bekennen/ schone
 Portie, deel. Legitiime Portie, wortich kintgebore
 Poseren, in saecke by articulen stellen.
 Positief, t'zettelich/ryghene men behoort te setten
 merdich is ghesiet te woijden.
 Possederen, besitten.
 Post-humus, oft Post-mis, een kind dat naer de bo
 van sijn vader gheboren is.
 Postponeren, naer stellen/ achter stellen.
 Postuleren, begeeren/ in rechte verpichen/ verhoogen
 Postremo, ten lesten.
 Practiseren, in rechte handelen.
 Practicens, die in rechte handelen / als Advocat
 Procureurs / ende dierghelike.
 Praetijcke, handelinghe oft oeffeninghe in rechte.
 Precaueren, verhoeden.
 Precedent, voorgaende.
 Precederen, besitten.
 Precisie, beletsel.
 Precisen tijt, ghesetten tijt.
 Precieux, costelijck.
 Predecesseur, voorgaer.
 Praeminentie, hooghert/ te boven gaeninghe.
 Preferentie, voordeel.
 Prefigeren, bescreyden/ dach stellen.
 Prefix, dat bescreyden is.
 Preiudicieren, beschadighen/ achterdeel doen.
 Preiudicie, schade/ achterdeel/ letsel.
 Premature, te vroech/ dypert tijt.
 Premederen, voer bedencken.
 Premitteren, voer seynen.
 Prerogatif, voordeel.
 Prescriberen, voorschryuen/ als eenich goet is gerocht
 ende

ende denckbelijcken beseten 7. 77. 777. oft 71. jaer
 ten sonder penants wedersegghen / so ist gepre-
 scribere / ende niemant en mach daer eenich
 kercht toe pretenderen.
 presumeren, vermoeden / boos hem nemen.
 reciteren, vermeten / ghesach episthen.
 reciteren, boos by gaen / vergheten / niet verlien by
 Testamente.
 pretext, derel / schijnfel.
 reuencieren, verrasschen.
 reueren, de weerde segghen.
 reueren, benemen / Priuen oft sekeren maect.
 privilegie, een besunder behelpelick kercht.
 roderen, behoonen / dempsen.
 rocederen, ascomē / in kerchte handel / of boosbarf.
 rochmeren, wroepen / boosroepen.
 rocreeren, boos by dinghen / baren.
 rocureren, besoghen / verbolghen / denkerstighen.
 rocurcur, die de saecken besoght.
 rocuratie, besogginghe oft het bescheert dat de Roce-
 ris daer toe maect.
 rocuratio ad lites, om byoces te verbolghen.
 rocuratio ad negotia, om eenige saecken te beschicke.
 rodigeren, deur by dinghen / verdoen / verquisten.
 rodigue, quist-goet.
 roducieren, by dinghen / ghetuyghen leyden.
 rohibieren, verbieden.
 ropicieren, booswoepen.
 rolix, lanck / hiet / wst.
 rolongeren, verlinghen.
 romoocieren, boosderen / pemaenden boos zeten an-
 deren etghens toe helpen.
 ronunciieren, wtspreken / vannis gheuen.
 rophanieren, eenighe eyghen oft gebode plaetse be-
 derven oft schandaliseren.
 roportioneren, vergheldcken.
 roposieren, boos nemen / boos stelle / of laten dunckē.
 roprogeren, wt stellen / verlinghen.
 rorogatie, verlinginghe.

Proprietaris, eijgenaar/ heere bande goet.
Proprieteit, eijgenfchap.
Proscriberen, bescreyden / betachten / oft openba-
lycken verdoemen.
Prosequeren, gheueerighen besolgen.
Protegeren, bescreyden / beyueden.
Protectie, bescreydinghe.
Protektor, bescreymer.
Protesteren, openbaerlycken betuyghen / betuy-
ghen recht.
Prothocol, bescrey-boeck, daerinnen yet van te ver-
inuen sijn oft opteckent.
Prouoceren, wt bescreyden / betuyghen / appelleren.
Publiceren, openbaeren / doen onbeghep.
Publicq, openbaer.
Purgeren, ontschuydinge / repninge. Purge, repninghe.
Purificeren, idem. Purificatie, repninghe.

Q
Qualificeren, hoe-danich maeken.
Qualificatie, hoe-danich-makinghe.
Qualiteyt, hoe-danicheyt / gheuoorte / aangane / o-
ghelegghenheyt.
Quantum minor, een herte die gheintereen wordet
pet te vele gheueerighen / oft hooft de werke
de welcke men versuect restitueren / int
ninghen daerbooy gheueerighen / int
van t' gheueerighen goet te restituieren.
Quantum pluri, daer by versuerten soe-der
als behouden sal worden hem toe te comen.
Quantity, gaotheit.
Quartz salcidiz, is het vierde deel vander ghe-
massen vander essensie.
Querelle, clachte.
Quackie, een vraghe / gheschil.
Quieren, quitschelden.
Quytantie, quitscheldinghe.
Quotient, oft Cohier, eenich reken-boeck.
Quote, deel.
Quoteren, teekenen / tellen / deelen.

Quotieren

offieren, schatten.
offitatie, schattighe.

R.

afieren, wifchabben.

afiere, wifchabbinghe.

appelleren, wedetroepen.

apporteren, ouerbringhen.

apport, het goetduncken van feghflieden oft fijn
mannen.

apt, roof.

apc, baf/teker/afg/ ghelegentheyt.

apficieren, van weiden houden.

apfiffement, onderlinge maekinghe tuffchen man
ende wif.

apfittuleren, int cofte vertellen oft verrecke r'ge-
ne eens ghedaen is.

apfittulatie, vertellinghe int cofte van het boogge-
daen.

apfcepte, eenen ontfanck.

apfiprocc, weder keetende van daer hient comē is.

apfcreantie, r'gebijpck bande faecke oft goeden daer
queftie om is fo langhe r'proces duert.

apfconcilieren, verfoenen.

apfconuenieren, Periph. hepfichen wederomme als ver-
weidete.

apfconuentie, wederom hepfichinghe.

apfconueil, fiet Motif van Rechte.

apfcdigeren, ftellen/wederom dijpen.

apfcdimeren, loffen/verloffen.

apfcdieren, hem ghediaghen/verhalen.

apfcdelatie, verhalinghe.

apfcdormeren, ifg nder gedaente weder bringhen.

apfcdufenen, weggheren.

apfcdufenen, verweyden.

apfcdiffiter, een boeck daer diuerfche faecten oft hande-
linghen inne ftien.

apfcdintegreren, vernieuwen/wederom in ftate ftellen.

apfcditereren, verhalen/verdoen.

apfcdaxeren, ontfien.

Relcuere, ontbeffen.
 Relcuement, oft Relcuement, ontbeffinghe.
 Remedic, behelg.
 Remitteren, quiftfchelden.
 Remis, quiftfcheldinghe.
 Remunereren, vergheiden.
 Renouieren, Renouelleren, vernieuwen.
 Renunciieren, verfpiden.
 Renuoyeren, weder fpiden.
 Repareren, vermaecken/ fchade oppichten.
 Reprefenteren, verhoonen/ bewpfen.
 Reprocheren, ghetuyghentiffe wederlegghen.
 Repromitteren, weder belouen.
 Repromiffie, wederbelofte.
 Republicque, t'gemeyn wesen/ t'ghemeyn profijt.
 weltaert hande fiadr.
 Repudieren, verftooten/ verlaten/ affcheyden.
 Reputeren, achten.
 Reputatie, achttinghe.
 Requirereren, beghetsen.
 Requistie, beghette.
 Refcriberen, weder fchryuen/ antwoorden.
 Refcriptie, antwoorde.
 Refcinderen, byken/ te ntere doen.
 Referueren, behouden/ wt houden/ metten andere
 bewaren/ achterwaerts houden.
 Refervatie, wthoudinghe/ bewaringhe.
 Refideren, wonen.
 Residentie, woontinghe.
 Refigneren, verlaten/ weder gheuen/ opdraghen.
 Refignatie, weder gheuinghe/ opdraginghe.
 Refolueren, ontbinden/ flipten/ oft raden.
 Refpiciere, aenfiien.
 Refpect, het aenfiien/ oft oofaecte.
 Refifteren, wederftannich; n.
 Refiftentie, wederftannicheyt.
 Refponderen, antwoorden.
 Reftablifieren, wederom in ftate fiellen.
 Reftabliffement, wederomme in ftate fiellinghe.

e, oterbiffel.
 Amoren, weder gheuen.
 Amorie, weder gheuinghe.
 Amringen, ver dāngghen.
 Amricke, verbanckenisse.
 Amieren, hernemen/ verhaelen.
 Amptomie, herneminghe/ verhalinghe.
 Amarderen, verhinderen/ beletten/ verachten.
 Amardatie, verachtelinghe/ beletfel.
 Amieren, verhouden/ onthouden.
 Amtracteren, besmaecken/wedesom verhandelen/oft
 wederroepen.
 Amrosche, r'ghene naer ghedaen oft lef ghedaen is.
 Amueleren, ontdecken.
 Amuideren, herffen.
 Amuisie, herffeninge.
 Amuoceren, wederroepen.
 Amuocatie, wederroepinghe.
 Amus, een die ho of recht angesproken wort schult-
 baer/ oft besmeerdere.
 Amica, verheuerdiffe.
 Amicieren/ verhoopen.
 Amigour, waerheyt/ strafheyt.
 Amigoureux, wraet/ straf.
 Amincen, bederven.
 Amine, bederffentisse.

S.

Amologie, kerckroof/ kerckdiefte.
 Amine, best.
 Amaris, dienstghelt.
 Amieren, behouden/ beschermen.
 Amuatie, bescherminghe.
 Amuyt, salicheyt.
 Amisfacie, voldseninghe.
 Amuegarde, behoert vanden Prince.
 Amandaliseren, beschamen/ verargheren.
 Amandale, Schandalisatie, verargeringhe.
 Amaderen, duypen sluyten.
 Amulic, duypen sluytinghe.

Secret, afgeschepden/heimelick/verholen.
 Secretaris, die heimelike dingen schryft.
 Seditie, oploop/veroorde onder de gemeente te
 d'Overhept.
 Senatusconsultus, den oversten Raedt.
 Sensible, sinpcken/ gevoelscken/ verstantlick.
 Sequestre, afgeschepden voer d'ander.
 Sententie, r'gewijde/ r'bonnisse.
 Significeren, beteeckenen/laten weten.
 Sicaria lex, een wet op de dootslagers/moorders/
 sijn-geners.
 Simulieren, beynsen/stellen/oft anders seldt dant
 Simulatie, beynsinge.
 Singulier, besondere/wtneementlick.
 Sionterlick, looflick/bedsteckelicken.
 Sisseren, stellen/ in Rechte pemanden vertoonen
 doen comen.
 Situeren, stellen.
 Situatie, geslechtsse/stant/gelegenthept/ oft r'gr
 schap eender plaetsen.
 Solemniseren, vieten/ seest houden.
 Solemniteyt, de maniere diemen ergens inne onder
 houdt.
 Soliciteren, verholgen/ neestelick dypen.
 Solicitatie, de verholginge.
 Soluent, pemande die machtrich is sijn schuld te be
 talen.
 Solueren, ontbinden/ bezlossen/ betalen/ paepen.
 Sommeren, manen.
 Sommatie, maninge.
 Sommarie, oft Sommerlijcken, captelicken/ oft r'
 capte woorden.
 Sorteren, de naturee oft heyligh vander subst
 volghen.
 Souverain, Overste/ Overste.
 Specialijcken, besondere.
 Specificeren, int besondere vercleiren.
 Stateren, laten staen/ gelijk de Rechter de costen sta
 trect tottes decissen vander materie Principael.
 Statu-

meren, vast setten oft doornemen / insetten / in-
stellen.

insetten, insettingen.

insetten, de pjaechtke ingetten oft doen verstaen.

insetten, het gebuyc of maniere van doen vande pjaecht-
rijns.

insetten, bestigen / vjagen / oft worden gebjaecht
met begette.

insetten, eijdelijckē, eijgenlijckē / scherpeijckē / nauwelijckē.

insetten, balterne Rechters, zjn Rechters die ten diffinituen

onder de Magistraet staen / als die van de laet-

ken-halle / weef-camere / vande pepse / en andere.

insetten, onderwopen.

insetten, Cas Subject, de materie principael.

insetten, hem onderzetten / oft ten gesegge van

anderen gebjagen.

insetten, abornen, heymelijck toe maechen om pemande te

bedjagen.

insetten, abreptie, heymelijcke ontreckinge oft selinge.

insetten, abreptis, Obreptis, valscheijck met bedrach oft op on-

warachtich te kennen ghenen / per vercrpen.

insetten, absidie, hulpe / onderstaen.

insetten, abillieren, onder staen / stamen staen.

insetten, abstantie, een dinc dat voer hem seluen is oft daer

men niet wt maect / haue / rijckdom.

insetten, abstitueren, pemaent in zjn stede stellen.

insetten, abstitut, die in pemaents stede gestelt is.

insetten, abuertieren, onmekeeren.

insetten, abuertie, verstoppinge.

insetten, abueneren, te hulpe comen.

insetten, abuergulieren, ondercrorden oft strepen.

insetten, abuocieren, in de goeden van pemanden by verster-

kenisse comen.

insetten, abuocessie, versterckenisse / verbaal.

insetten, abuumberen, onder vallen / ouerwonnen worden /

te onder bliuen.

insetten, abuuant, oft Sufficient, machthich oft seker ghenoech.

insetten, abuuereden, ophouden / laten staen.

insetten, abuueren, volmaechen / t'gebyeck holden.

Suppliceren, ootmoedighen bidden:

Supplicatie, ootmoedighen biddinghe/ Requeste.

Suppliant, ootmoedich bidder.

Suppoleren, onder setten.

Ghesuppoerde, die inden schijn van eenen ander bedriechelighen comt.

Suranneren/ ouerstacten.

Surrogeren, oft Subrogeren, voordenen/ oft penningen helpen in eens anders plaetse.

Suspenderen, op hanghen/ twisfelachtich houden.

Suspens, twisfelachtich.

Suspiciëren, vermoepen.

Sustineren, verdragen/ verholghen/ vast houden oft by bliuen.

Syndicalen, Beyndtschepenen/ ghemachtich deden/ oft diegheliche.

T.

Tabellioenen, Notarissen/ oft schepuere van den minck.

Tacite, swyghende/ al heymelichken.

Taxeren, schatten.

Terguieren, bedriegen/ teghen staen.

Terguerlatie, bedriegh/ achterdeel.

Temeriteyt, waerheyt/ bermetelheyt.

Teneur, d'inhout oft begrip vander rechte.

Termineren, eynden/ beslichten/ wten.

Termijn, tijt/ mate/ eynde oft pale.

Testament, wtersten wille.

Testateur, een man die Testament maect.

Testatrice, een vrouwe die Testament maect.

Tetteren, Testament maecten/ betuygen oft toeygen tot ghetuyghe.

Text, den sin.

Titule, onder oft opschijft/ brieu oft sentich bescreuen.

Tolereren, verdragen.

Tractat, begrip van eenighen handel oft gheschijft.

Tracteren, handelen/ oft onderwinden.

Traduceren, Translateren, ontfetten/ van vreen talen in d'ander setten.

Traductie,

duelic, Tanslatie, oerfettinghe.
inquilliteyt, gherustheyt/ stilheyt/ vrede.
inactie, oerfettinghe/ bereeninghe/ oft oerco-
ninghe.
inifereren, oerbyghen/ oerfetten.
inigeren, bereeninghe/ oercoemen.
inportereren, opbyghen / oergheten.
inpyt, ghuiste/ schattinghe/ bede/ schoth/ loth/ oft
warmen der Ouerhept gheuen moet.
inpheren, verchlyden/ het yoces winnen.
inours, Beschermers / Waogghden, oft Regierders
van weesen gorden.

V.

inatie, ophoudinghe/ bysheyt/ loon vande wercke.
ineren, hem erghens mede moepen oft becomme-
nen.
inont, ydel/ onbedient.
inotie, ophoudinghe/ oft schoffinghe van eenige
sacken oft secht.
inaboad, ledich-gangher/ landt-looper.
inacudinair, seckachtich/ die sict seck is.
inaleur, Valuatie, weerde.
inachement, crachtich.
inadicieren, hem tor schypuen oft eyghenen.
inaditie, bereeninghe.
inadieren, oerlaopen/ ramen/ onbeslicht hangen.
inabalieren, een saecke mondelinghe aengheuen.
inaback, de redene die mondelinghe gheschiet.
inaballick, mondelinghe.
inadificeren, warachtich maecken/ oft bewarighen.
inadiscie, warachtich maeckinghe/ blyckinghe.
inadimile, der warheyt gheleyck/ ghelooftweerdich.
inadico, hem neytsichlychen in eenige saecke oeffe-
nen.
inaden, quellen/ moepen/ lastich vallen.
inaden, ghoepen / leuen/ seck ende crachtich we-
nen.
inadecracht.
inadeghe/ ongheracht.

Vilipenderen, verachten/ vermaden.
 Violen, betrachten/ schepden.
 Violatic, betracchtighe/ schepdinghe.
 Violentie, ghevelt.
 Visiteren, overlien/ besmerken/ besichtigen.
 Visitaric, visie, oversteninge/ besuechinge/ besicht.
 Vitupereren, lasteren/ lachteren.
 Vnanim, van eenen wille/ eendrachtich.
 Vnicq, eenich/ singulier.
 Vniuersael, al gemen/ oft over al.
 Vocatie, roep.
 Voceren, roepen.
 Vocifereren, luyde roepen/ cryschen.
 Volumen, een deel eens gantsche boec.
 Voluntaire, gewillich.
 Vrgeren, dvingen/ dwingen/ aendruppen/ haesten.
 Vliteren, gebuycken dicmael oft alreer.
 Vnsufruct, profft oft nuttinghe van eenich goet.
 Vnsufructuaire, een die ruyffst oft nuttinghe van
 hient goet sonder sone schade best/ oft gebou
 ket.
 Vsure, woerket/ profft/ gewin.
 Vsurperen, gebuycken/ ende onthouden rgent
 niet toe en behouyt.
 Vteren, gebuycken/ beligen/ oft gemenuscha
 ben.
 Vtijl, profftelick.
 Vuliteyt, profft.
 Vulgair, gemen/ slecht/ oft cleyn geacht.
 VV.
 VVaerden, kennisse vander werlde ghenen/ bes
 righen.
 VVaerschap, waernisse/ garrand / gbelofte van on
 bessnisse.
 Z.
 Zele, puer/ saloursheyt/ asgunste/ oft haet.

FINIS.

A 10 v